Landsmeer, 20 november 2024

Aan: Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Landsmeer
Onderwerp: Uitkomsten enquête, vragenlijst voor fusiepartners en participatieplan ter voorbereiding op een referendum in 2026

Geachte college en gemeenteraad,

Met deze brief bieden wij graag de uitkomsten van onze enquête en ons advies aan voor het vervolg van het proces rondom de bestuurlijke toekomst van Landsmeer. Wij erkennen het belang van een goed onderbouwde en transparante besluitvorming, waarbij de stem van onze inwoners centraal staat. Om daaraan bij te dragen, presenteren wij u hierbij de volgende documenten en aanbevelingen:

1. Uitkomsten enquête bestuurlijke toekomst Landsmeer

Onlangs hebben wij een enquête uitgezet onder de inwoners van Landsmeer, Den Ilp en Purmerland. De respons was 370 ingevulde enquêtes. De één vindt dit veel, de ander te weinig. Als comité zijn wij ervan overtuigd dat een hogere respons geen ander beeld zou hebben gegeven. Daarbij willen wij opmerken dat wij veel desinteresse tegenkwamen. "Ze doen maar" was toch wel het meest gehoorde geluid in onze omgeving.

Samenvatting resultaten:

- Financiële stabiliteit en een efficiënt bestuur scoren het hoogst als noodzakelijke redenen voor een fusie.
- Het behoud van het landelijke en dorpse karakter is zowel de belangrijkste voorwaarde voor een fusie als het grootste zorgpunt.
- Landsmeer is verdeeld over de voorkeuren voor een fusiepartner. De groen-landelijke combinatie Wormerland, Oostzaan en Landsmeer (WOL) geniet de voorkeur, kort gevolgd door Amsterdam. Tegelijkertijd is er ook sterke weerstand tegen een mogelijke fusie met Amsterdam.
- Een kleine minderheid is nog voor zelfstandigheid. Dit is een beduidend andere uitkomst dan bij de inwoners van Oostzaan.

De uitkomsten van de enquête zijn uitgebreider beschreven in **bijlage 1**.

Hoe nu verder?

Sinds 2013 is al aangegeven dat Landsmeer te klein is om te voldoen aan de gevraagde dienstverlening aan de inwoners. Steeds meer taken zijn toebedeeld aan de gemeente, met steeds minder financiële middelen. Het piept en het kraakt bij de dienstverlening vanuit het gemeentehuis. Ook in de enquête kwam de wens naar snelheid en transparantie veelvuldig naar voren. Financieel koerst de gemeente af op een structureel verlies van 4 miljoen euro in 2028, en het fusieproces zelf neemt al meerdere jaren in beslag.

De gemeenteraad heeft bij haar aantreden in 2022 de kiezer beloofd dat er voor april 2023 een keuze gemaakt zou worden. Nogmaals geen keuze maken vóór de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 zou beschamend en onverantwoord zijn.

Het gezamenlijke onderzoek van de drie gemeenteraden van Wormerland, Oostzaan en Landsmeer (WOL) loopt op het moment van schrijven nog en de resultaten worden verwacht in december 2024 of januari 2025. Hoewel we dit onderzoek zijn tijd gunnen, menen wij dat het strategisch onverstandig is om niet tegelijkertijd te werken aan een plan B. Wat als plan A niet haalbaar blijkt?

Als comité zien wij vanuit de beschikbare informatie enkele flinke hobbels voor de WOL-variant:

- Zowel Landsmeer (-4 miljoen) als Oostzaan (-8 miljoen) staan er financieel slecht voor tot 2028.

- Mogelijke extra inkomsten uit grondexploitatie en belastingruimte zijn beperkt.
- Wormerland beschikt nog over een goede weerstandsratio en solvabiliteit in 2025, maar de lasten voor de inwoners zijn daar het laagst. Solidariteit heeft echter zijn grenzen, zo leert onze ervaring.

Daarnaast is er weinig participatie vanuit Wormerland richting een fusie. Het laatste bericht op de website www.toekomstwormerland.nl dateert van december 2021. Ook in Oostzaan is participatie dynamisch omdat de meerderheid lijkt voor zelfstandigheid.

Dit alles heeft ons aangezet om te werken aan een plan B: een goed onderbouwde en transparante besluitvorming, waarbij de stem van de inwoners centraal staat. Op basis van de enquête en de kernwaarden van Landsmeer hebben wij een vragenlijst van 20 vragen opgesteld voor mogelijke fusiepartners. De antwoorden geven inwoners meer inzicht in de opties. Het gebruik van deze vragenlijst (aanvullingen welkom) bevelen wij aan.

Ons voorstel is om dit samen op te pakken, bijvoorbeeld met het inwonerscomité uit Oostzaan, om de verbinding in stand te houden. Tegelijkertijd willen wij de gemeenteraad en het college niet in de wielen rijden.

In de open vraag in onze enquête hebben diverse inwoners hun wens uitgesproken toch het liefst met de gemeente Waterland te willen fuseren. Als comité vinden wij dat wij hier iets mee moeten doen. Wij zijn graag bereid om dit geluid van onze inwoners over te brengen richting de gemeente Waterland.

2. Vragenlijst voor fusiepartners

De vragenlijst vindt u in **bijlage 2**.

3. Participatieplan bestuurlijke toekomst Landsmeer

Wij hebben een participatieplan opgesteld met een helder stappenplan richting een referendum in maart 2026, gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen. Het plan omvat informatieavonden, consultatie van inwoners, gesprekken met mogelijke fusiepartners en publicatie van scenario's. Deze aanpak waarborgt dat alle belanghebbenden gehoord worden en dat de besluitvorming transparant en inclusief is.

Het participatieplan vindt u in **bijlage 3**.

Afronding

Wij staan klaar om deze brief en de bijlagen toe te lichten. We werken graag samen met u aan een solide basis voor een transparant en participatief besluitvormingsproces.

Met vriendelijke groet,

Marcel Ellens en Edwin Bouwers
Namens comité BeslistLandsmeer
E-mail: info@beslistlandsmeer.nl

Bijlagen:

1. Uitkomsten enquête bestuurlijke toekomst Landsmeer.
2. Vragenlijst voor mogelijke fusiepartners.
3. Participatieplan bestuurlijke toekomst Landsmeer.